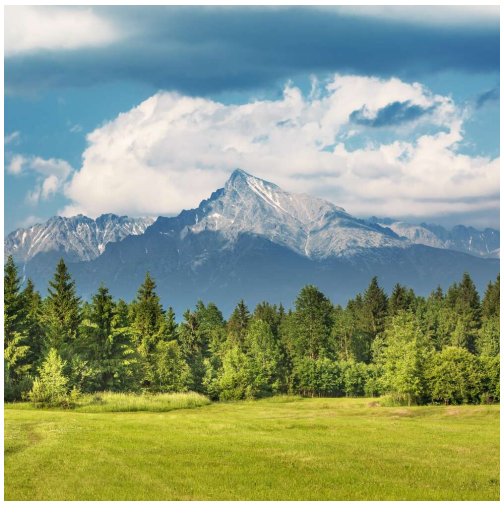
Що ви знаєте про Словаччину?

☺Давайте зіграємо в гру!

Як ви вважаєте, як ця інформація відноситься до Словаччини?

1. 49 тис.км2
2. 1+ година
3. 5,459 міліона
4. Словацька Республіка (Slovenská republika)
5. Братислава (Bratislava)
6. 5 країн
7. 138 міст
8. Євро (EUR)
9. 9 парків

☺Отож, давайте вивчимо декілька слів про природу:

1. *les* - ліс
2. *pohorie* - гірський масив
3. *vrch/hora/štít* - вершина/гора/щит
4. *rieka* - річка
5. *potok* - потік
6. *vodopád* - водоспад
7. *jazero* - озеро
8. *pleso* - гірське озеро
9. *priehrada* - гребля
10. *jaskyňa* - печера
11. *národný park* - національний парк
12. *prírodná rezervácia* - природний заповідник

Slovenská abeceda - Словацький алфавіт

a, á, ä, b, c, č, d, ď, dz, dž, e, é, f, g, h, ch, i, í, ia, ie, iu, j, k, l, Ĺ, ľ, m, n, ň, o, ó, ô, p, q, r, ŕ, s, š, t, ť, u, ú, v, w, x, y, ý, z, ž

Словацький алфавіт складається з 46 літер:
12 літер – на позначення голосних
34 літери – на позначення приголосних.

☺Словацький алфавіт використовує латинські символи, цікавими сполучення двох символів, за допомогою яких записується вимова особливих словацьких звуків – *dz* [дз], *dž* [дж], *ch* [х] та дифтонги *ia, ie, iu.*

☺Для позначення більшості словацьких голосних використовуються латинські літери зі специфічними знаками:

- знак довготи – dĺžeň (á, é, í, ó, ú, ý, Ĺ, ŕ)
- знак м'якості – mäkčeň (ď, ť, ň, ľ, ž [ж], š [ш], dž [дж], č [ч])
- дві крапки – dve bodky (ä) – використовуються лише у літері ä; ця буква у сучасній словацькій мові вимовляється як [е]
- вокань – vokáň (ô) – виглядає як дашок, за його допомогою записується дифтонг [u-o].

Голосні – Samohlásky (vokály)

a Adam, mapa	ó óda, móda
á áno, banán	u univerzita, cukor
e Eva, server	ú úloha, kultúra
é éter, systém	y [i] ypsilon, fyzika
i Igor, pivo	ý [í] výška, umývadlo
í Írsko, víno	ä [e] mäso, päť
o Oskar, motorka	

У вимові коротких та довгих голосних нема жодної різниці – вони відрізняються лише довготою тривання: довгі голосні вимовляються приблизно в 1,5 – 2 рази довше, ніж короткі. Увага, подовження (різниця у довготі тривання голосних) у словацькій мові може змінювати значення слова.

! Порівняйте:

sud – súd (бочка – суд),

parky – párky (парки – сосиски),

tvar – tvár (форма – обличчя).

! Важливо знати:

Наголос у словацькій мові, як правило, є на першому складі слова, тому склади з довгою голосною, які знаходяться в центрі або ж на кінці слова, вимовляємо без наголосу:

kultúra, manažér (наголошений склад підкреслений)

Дифтонги – Dvojhlásky (diftongy)

ia [i-a] piatok, sviatok	iu [i-u] číta tretiu (novšiu) esemesku — (iu зустрічається лише в граматичних суфіксах)
ie [i-e] biela, poschodie	ô [u-o] nôž, stôl

Приголосні – Spoluhlásky (konsonanty)

b banán, bicykel	m metro, motorka
c cédečko, cukor	n nula, nos
č čokoláda, Čína	ň koňak, vaňa
d dom, drama	p profesor, politik
ď ďakovať, ďalej	q aquapark, squash
dz schôdza, cudzinec	r rádio, reštaurácia
dž džem, džez	s servis, sveter
f fakulta, federácia	š študent, šalát
g gitara, guma	t tonik, teória
h hotel, hokej	ť ťava, šťastie
ch chirurg, chlapec	v víkend, video
j jogurt, jachta	w whisky, WC
k kultúra, kino	x xerox, saxofón
l lampa, literatúram	z zoo, zóna
ĺ stĺp, hĺbka	ž žirafa, žurnalistika
ľ ľad, ľahký	

Якщо після приголосних d, t, n, l йдуть голосні e, i, í дифтонги ia, ie, iu, то приголосні вимовляються м’яко як ď, ť, ň, ľ

- наприклад: divadlo [ďivadlo], teplo [ťeplo], nie [ňie]. Винятком є слова іншомовного походження (наприклад, telefón, titul, diskotéka) та деякі словацькі слова (ten, teraz, jeden), в яких ці приголосні вимовляються твердо.

Особливістю словацької мови є наявність короткого та довгого складотворчого r, l, ŕ, ĺ.

☺**Спробуйте прочитати:**

(krk, stĺp, prst, zmrzlina) Strč prst skrz krk

Вправа 1: *Прочитайте склади та слова:*

cha - chi – cho – chu – che

chata, chichot, choroba, nádchu, streche.

ča – či – čo – ču – če

čas, čím, čoho, čučoriedka, čelo.

ša – ši – šo – šu - še

šaty, šiška, šošovica, šum, šepot.

ža – ži – žo – žu – že

žaba, život, žobrak, žuvačka, žena.

Вправа 2: *Читайте українські і словацькі слова, звертаючи увагу на різницю у вимові наголошених звуків та на довгі склади:*

вид – vid	горизонт – horizont	реферат – referát
крик – krik	кабінет – kabinet	секунда –sekunda
гриб – hríb	семінар – seminár	година – hodina
вина – vina	піраміда – pyramída	краса – krása
сова – sova	книга – kniha	вага – váha
зима – zima	література – literatúra	реформа – reforma
пиво – pivo	музика – muzika	нога – noha
вино – víno		рука – ruka
просимо – prosíme		пригода – príhoda

Вправа 3: *Прочитайте слова та спробуйте перекласти:*

trh, dlh, čln, vlk, kĺb, hrb, krk, hrdlo, slnko, srdce, vlna, vrch, vrchol, drzosť, stĺp, krv, krvavý, hlboký, vŕba, plný, vypĺňať, žltý, žĺtok, vŕšok, črta, brzda, zrno, mŕtvy, tlstý, prvý, prvák, mrkva, hrniec, prst, blcha, slza, kŕč, hŕba, dlho, jabĺčko, dĺžka, pomlčka, trpký, vrkoč, nádrž, kaplnka, náplň, krčah, mlčky, návrh, vŕtačka, vrčať, vrtuľa, vrtuľník, vŕzgať.

☺ **Спробуйте прочитати:**

- krk, stĺp, prst, zmrzlina
- Strč prst skrz krk
- Najprv sme dali do hrnca paštrnák, petržlen a mrkvu. Mlčky trpel bolesť v hrdle a krku. Na trhu vytrvalo kričali trhovníci. Tlstý prvák kreslí žlté slnko a čln na vlnách. Prines z krčmy plný krčah trpkého vína.

Форми вітань і прощань:

Pozdrav – Вітання

Офіційне привітання:	*Неофіційне привітання:*
Dobré ráno !	Ahoj! Ahojte! Ahojko! Ahojček!
Dobrý deň !	Čaute! Čau! Čao! Čauko!
Dobrý večer !	Sevas! Servus!
Vítame Vás !	Nazdar!
	Zdravím! Zdravíčko!

Pán, pani, slečná. Dobrý večer, pán Ivan/Novák/učiteľ.

Lúčenie – Прощання

Офіційне прощання:	Servus!
Dovidenia! Do skorého videnia!	Dovi! Dopo!
Dopočutia! (при телефонній розмові)	Majte sa (dobre, pekne, krásne)!
Dobrú noc!	Tak zatiaľ! Nech sa Vám (Ti) darí.
Неофіційне прощання:	Pá/Pápa
Ahoj! Ahojte!	
Čau! Čaute! Čauko!	

Ako sa máte? Ako sa vám darí? – Як справи? (на Ви, або до більше осіб)

Ako sa máš? Ako sa ti darí? – Як справи? (до близької особи).

Ako sa cítite? – Як Ви себе почуваєте?(до двох або більше осіб або з повагою).

Ako sa cítiš? – Як ти себе почуваєш (до близької особи).

Čo je nové? – Що нового?

Teším sa na stretnutie! –До зустрічі!

Všetko najlepšie – Усього найкращого!

Uvidíme sa zajtra – До завтра!

Корисні вирази:

Áno -Так

Nie –Ні Nie, nechcem. Ні, не хочу.

Hodina - Урок (година)

Tabuľa - Дошка

Rozumiete mi? - Ви мене розумієте?

Rozumiem vám/ nerozumiem vám -Я вас розумію/ Я вас не розумію

Môžem sa vás niečo spýtať? -Можна вас щось запитати?

Počúvaj(te) -Слухай(те)

Pozri/Pozrite -Подивись \ подивіться

Prečítaj(te) – Прочитай(те)

Prelož/Preložte - Переклади\ перекладіть

Zopakuj(te) ešte raz - Повтори(іть) ще раз

Nepochopil(la) som - Я не зрозумів (ла)

Prepáč, prepáčte –Вибач, вибачте

Čo znamená toto slovo? - Що означає це слово?

Aké je toto písmeno? -Яка це літера

Ako sa to volá? - Як це називається?

po ukrajinsky? - По-українськи. українською

Hovoríte po slovensky? - Розмовляєте словацькою?

Літера	Приклад	Читається
A a	Autobus, auto, abeceda, apríl, autor, akcia	(аутобус); (ауто); (абецеда); (апріїл); (акція).
á	Láska,	(лааска)
ä	Smäd, mäso, mäsiar, pamäť	(смед); (месо); (месяр); (пameть).
B b	Bábka, babka, balík, balkón, báseň, batožina, bozk	(баабка); (баліік); (балкоон); (баасень); (батожіна); (бозк).
C c	Cesta, cena, cesto, cibuľa, cigareta, colnica	(цеста); (цена); (цесто); (цібуля); (ціґарета); (цолніца).
č	čelo, čas, čerešňa, česť, čiapka	(чело); (чай); (час); (черешня); (честь); (чяпка).
D d	Dub, dar, dcéra, dedina, diagnóza, dievčatko, diéta	(дуб); (дар); (дцеера); (дєдіна); (діаґнооза); (дєвчатко).
ď	ďakovať, dážď, ďalekohľad,	(дяковать); (дааждь); (дялекогляд)
Dz dz	Medza	(медза)
Dž dž	Džus, džem, džungľa	(джус); (джєм); (джунґля).
E e	Epocha, egoista, erb, Európa, editor, energia	(епоха); (еґоіста); (ерб); (Єуроопа); (едітор); (енерґіа).
é	Tréner, galéria, premiéra	(треенер); (ґалееріа); (премєра)
F f	Fakulta, fajčiar, farár, február, film, fľaša	(факулта); (файчяр); (фараар); (фебруаар); (філм); (фляша).
G g	Garáž, gazda, gombík, guma, glg, gauč	(ґарааж); (ґазда); (ґомбіік); (ґума); (ґлґ); (ґауч).
H h	Hádanka, had, hadica, hala, hanba, hlad	(гааданка); (гад); (гадіца); (гала); (ганба); (глад).
Ch ch	Chyba, chata, chirurg, chlap, chlieb, chudoba	(хіба); (хата); (хірург); (хлап); (хлєб); (худоба).

I i	**Inač, ihla, ihrisko, internát, istota, izba**	**(інач); (ігла); (ігріско); (інтернаат); (істота); (ізба).**
Í í	**číslo, kaderníctvo, kríza, kríž, mních, líška**	**(чііисло); (кадернііцтво); (крііза); (крііж); (мніих); (ліішка).**
J j	**Ja, jar, jablko, jaskyňa, jazero, jazyk.**	**(я); (яр); (яблко) (яскіня); (язеро); (язік).**
K k	**Kľuč, kabát, kalendár, kamarát, káva, klebeta**	**(ключ); (кабаат); (календаар); (камараат); (каава); (клебета)**
L l	**Lákať, lahôdka, laba, lakeť, lampa, látka**	**(лаакать); (лагуодка); (лаба); (лакеть) (лампа); (лаатка).**
Ĺ Í	**HĺIbka, kĺb, mĺkvosť, žĺtok, vĺča, stĺp**	**(глбка); (клб); (млквость); (жлток); (влча)**
Ľ ľ	**Ľavica, ľak, ľud**	**(лявіца); (ляк); (люд)**
M m	**Mama, mačka, máj, manžel, manželka, matka**	**(мама); (мачка); (маай); (манжел); (манжелка); (матка).**
N n	**Nálada, nádej, nákup, nádcha, nedeľa, neistota**	**(наалада); (наадєй); (наакуп); (наадха); (нєдєля); (нєістота).**
ň	**šatňa, prsteň, riaditeľňa, studňa**	**(шатня); (прстєнь); (рядітєльня); (студня).**
O o	**Občan, obal, obed, oceán, odev, osoba**	**(обчан); (обал); (обед); (оцеаан); (одєв); (особа).**
ó	**Filológ, haló, kópia**	**(філолоог); (галоо); (коопіа).**
ô	**Dôvera, kôš, kôň, nôž**	**(двуовера); (квуош); (квуонь); (нвуож); .**
P p	**Pomoc, pacient, pamäť, pero, ples, pošta**	**(помоц); (паціент); (паметь); (перо); (плес); (пошта).**
Q q	**Quasimodo**	**(квазімодо)**
R r	**Rezeň, rad, raž, reč, ríša, rozprávka**	**(резень), (рад), (раж), (реч), (рііша), (розпраавка).**

ŕ	Vŕtačka, kŕč, kŕdeľ, tŕň	(врртачка); (кррч); (кррдєль); (ттрнь).
S s	Stretnutie, sála, scéna, sekunda, sláva, slnko	(стретнутє); (саала); (сцеена); (секунда); (слаава); (слнко).
š	študent, šál, šalát, šaty, škola, štát	(штудент); (шаал); (шалаат); (шаті); (школа); (штаат).
T t	Turista, tabuľa, taxík, tehla, tlač, trieda	(туріста); (табуля); (таксіік); (тєгла); (тлач); (трєда).
U u	Učebnica, učiteľ, umelec	(учебніца); (учітель); (умелец).
ú	úsmev, účasť, účes, úloha, úrad	(ууcмев); (ууcтасть); (ууcес); (ууlога); (ууpад).
V v	Vedec, vajce, voňa, včela, víno, vlak	(ведєц); (вайце); (воня); (вчела); (вііно); (влак).
W w	Whisky, interwiew	(Віскі)
X x	Xenophobia, text	(Ксенофобія)
Y y	Ypsilon	(Іпсілон)
ý	Výzva, nový, múdry,	(Віізва)
Z z	Zápalka, záclona, zajac, zákon, zásoba, zlato.	(заапалка); (заацлона); (заяц); (заакон); (заасоба); (злато).
ž	život, žena, žiak, žirafa, žurnalista.	(жівот); (жена); (жяк); (жірафа); (журналіста).